

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2022. gada 20. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Personas datu aizsardzība – Regula (ES) 2016/679 – Darbības joma – 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts – Jēdziens “darbība, kas neietilpst Savienības tiesību aktu darbības jomā” – Valstu un Eiropas vēlēšanas – 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts – Apstrādes likumība – 58. pants – Uzraudzības iestāžu pieņemts akts, ar kuru ierobežo vai attiecīgā gadījumā aizliedz veikt balsu skaitīšanas procesa videoierakstus vēlēšanu telpās

Lietā C-306/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa, Bulgārija) iesniegusi ar 2021. gada 23. aprīļa lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 12. maijā, tiesvedībā

Komisija za zashtita na lichnite danni,

Tsentralna izbiratelna komisija

pret

Koalitsia “Demokratichna Bulgaria – Obedinenie”,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: N. Pizarra [*N. Piçarra*], kas pilda palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] (referents) un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Komisija za zashtita na lichnite danni* vārdā – V. Karadzhov,
- Rumānijas valdības vārdā – L.-E. Baţagoi, E. Gane un A. Wellman, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – A. Bouchagiar, C. Georgieva un H. Kranenborg, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "VDAR") 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Komisija za zashtita na lichnite danni* (Personas datu aizsardzības komisija, Bulgārija; turpmāk tekstā – "PDAK") un *Tsentralna izbiratelna komisija* (Centrālā vēlēšanu komisija, Bulgārija; turpmāk tekstā – "CVK"), no vienas puses, un Bulgārijas politisko partiju koalīciju *Koalitsia "Demokratichna Bulgaria – Obedinenie"* (turpmāk tekstā – "Koalitsia"), no otras puses, par norādījumiem par personas datu apstrādi un aizsardzību vēlēšanu procesā (turpmāk tekstā – "apstrīdētie norādījumi"), kurus pieņēmušas PDAK un CVK.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 VDAR 4., 16. un 129. apsvērumā ir noteikts:

"(4) Personas datu apstrāde būtu jāveido tā, lai tā kalpotu cilvēkam. Tiesības uz personas datu aizsardzību nav absolūta prerogāta; tās ir jāņem vērā saistībā ar to funkciju sabiedrībā un jālīdzsvaro ar citām pamattiesībām saskaņā ar proporcionalitātes principu. Šajā regulā ir ievērotas visas pamattiesības, brīvības un principi, kas atzīti [Eiropas Savienības Pamattiesību hartā] un ietverti Līgumos, jo īpaši privātās un ģimenes dzīves, mājokļa un saziņas neaizskaramība, personas datu aizsardzība, domu, pārliecības un ticības brīvība, vārda un informācijas brīvība, darījumdarbības brīvība, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu un kultūru, reliģiju un valodu daudzveidība.

[..]

(16) Šo regulu nepiemēro jautājumiem par pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzību vai tādu personas datu brīvu apriti, kas saistīti ar darbībām, kuras neietilpst Savienības tiesību darbības jomā, piemēram, darbībām attiecībā uz valsts drošību. Šo regulu nepiemēro personas datu apstrādei, ko veic dalībvalstis, rīkojoties saistībā ar [Eiropas] Savienības kopējo ārpolitiku un drošības politiku.

[..]

(129) Lai nodrošinātu konsekventu šīs regulas piemērošanas uzraudzību un izpildi visā Savienībā, uzraudzības iestādēm katrā dalībvalstī vajadzētu būt vieniem un tiem pašiem uzdevumiem un faktiskajām pilnvarām, tostarp izmeklēšanas pilnvarām, korektīvām pilnvarām, pilnvarām lemt par sankcijām un atļauju izsniegšanas un padomdevēja pilnvarām [..]. Šādām pilnvarām būtu jāietver arī pilnvaras uzlikt pagaidu vai galīgu apstrādes ierobežojumu, tostarp aizliegumu. [..] Jo īpaši, katram pasākumam, kas paredzēts, lai nodrošinātu atbilstību regulai, vajadzētu būt piemērotam, vajadzīgam un samērīgam [..].”

4 Šīs regulas 2. pantā “Materiālā darbības joma” ir noteikts:

“1. Šo regulu piemēro personas datu apstrādei, kas pilnībā vai daļēji veikta ar automatizētiem līdzekļiem, un tādu personas datu apstrādei, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, ja apstrādi neveic ar automatizētiem līdzekļiem.

2. Šo regulu nepiemēro personas datu apstrādei:

a) tādas darbības gaitā, kas neietilpst Savienības tiesību aktu darbības jomā;

b) ko īsteno dalībvalstis, veicot darbības, kas ir [LES] V sadaļas 2. nodaļas darbības jomā;

[..].”

5 Minētās regulas 3. pantā ir definēta tās teritoriālā darbības joma. Atbilstoši tās 1. punktam VDAR “piemēro personas datu apstrādei saistībā ar darbībām, ko veic pārziņa vai apstrādātāja uzņēmējdarbības vietā Savienībā, neatkarīgi no tā, vai apstrāde notiek vai nenotiek Savienībā”.

6 Atbilstoši VDAR 4. pantam:

“Šajā regulā:

[..]

2) “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darot tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana;

[..].”

7 VDAR 5. pantā “Personas datu apstrādes principi” ir noteikts:

“1. Personas dati:

[..]

c) ir adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos (“datu minimizēšana”);

[..].”

8 Minētās regulas 6. panta “Apstrādes likumīgums” 1.–3. punktā ir noteikts:

“1. Apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem pamatojumiem:

[..]

e) apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras;

[..].

2. Dalībvalstis var paturēt spēkā vai ieviest konkrētākus noteikumus, lai šīs regulas noteikumu piemērošanu pielāgotu attiecībā uz apstrādi, ko veic, lai ievērotu 1. punkta c) un e) apakšpunktu, nosakot precīzāk konkrētas prasības apstrādei un citus pasākumus, ar ko nodrošina likumīgu un godprātīgu apstrādi, tostarp citās konkrētās apstrādes situācijās, kas paredzētas IX nodaļā.

3. Šā panta 1. punkta c) un e) apakšpunktā minēto apstrādes pamatu nosaka ar:

a) Savienības tiesību aktiem; vai

b) dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami pārzinim.

Apstrādes nolūku nosaka minētajā juridiskajā pamatā vai – attiecībā uz 1. punkta e) apakšpunktā minēto apstrādi – tas ir vajadzīgs, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras. Minētajā juridiskajā pamatā var būt ietverti konkrēti noteikumi, lai pielāgotu šīs regulas noteikumu piemērošanu, cita starpā vispārēji nosacījumi, kas reglamentē pārziņa īstenošanu apstrādes likumību; apstrādājamo datu veidi; attiecīgie datu subjekti; vienības, kurām personas dati var tikt izpausti, un mērķi, kādiem tie var tikt izpausti; apstrādes nolūka ierobežojumi; glabāšanas termiņi; un apstrādes darbības un apstrādes procedūras, tostarp pasākumi, lai nodrošinātu likumīgu un godprātīgu apstrādi, piemēram, citās konkrētās datu apstrādes situācijās, kas paredzētas IX nodaļā. Savienības vai dalībvalsts tiesību akti atbilst sabiedrības interešu mērķim un ir samērīgi ar izvirzīto legītimo mērķi.”

9 Šīs pašas regulas 58. panta “Pilnvaras” 2.–4. punktā ir noteikts:

“2. Katrai uzraudzības iestādei ir visas šādas korektīvās pilnvaras:

[..]

f) uzlikt pagaidu vai galīgu apstrādes ierobežojumu, tostarp aizliegumu;

[..].

3. Katrai uzraudzības iestādei ir visas šādas atļauju izsniegšanas un padomdevēja pilnvaras:

[..]

b) pēc savas iniciatīvas vai pēc pieprasījuma sniegt atzinumus valsts parlamentam, dalībvalsts valdībai vai – saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem – citām iestādēm un struktūrām, kā arī sabiedrībai par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar personas datu aizsardzību;

[..].

4. Uzraudzības iestāde saskaņā ar šo pantu piešķirto pilnvaru īstenošanā ievēro atbilstošas garantijas, tostarp efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un pienācīgas procedūras, kas noteiktas Savienības un dalībvalstu tiesību aktos saskaņā ar [Pamattiesību hartu].”

10 Saskaņā ar VDAR 85. pantu “Apstrāde un vārda un informācijas brīvība”:

“1. Dalībvalstis ar tiesību aktiem saglabā līdzsvaru starp tiesībām uz personas datu aizsardzību saskaņā ar šo regulu un tiesībām uz vārda un informācijas brīvību, tostarp apstrādi žurnālistikas vajadzībām un akadēmiskās, mākslinieciskās vai literārās izpausmes vajadzībām.

2. Apstrādei žurnālistikas vajadzībām vai akadēmiskās, mākslinieciskās vai literārās izpausmes vajadzībām dalībvalstis paredz izņēmumus vai atkāpes no II nodaļas (Principi), III nodaļas (Datu subjekta tiesības), IV nodaļas (Pārzinis un apstrādātājs), V nodaļas (Personas datu nosūtīšana uz trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām), VI nodaļas (Neatkarīgas uzraudzības iestādes), VII nodaļas (Sadarbība un konsekvence) un IX nodaļas (Īpašas datu apstrādes situācijas) attiecībā apstrādi, ja tas ir nepieciešams, lai panāktu līdzsvaru starp tiesībām uz personas datu aizsardzību un vārda un informācijas brīvību.

3. Katra dalībvalsts paziņo [Eiropas] Komisijai to tiesību aktu noteikumus, ko tā pieņēmusi, ievērojot 2. punktu, un nekavējoties paziņo Komisijai par jebkuru turpmāku grozošo aktu jebkuriem turpmākiem šo noteikumu grozījumiem.”

Bulgārijas tiesības

11 *Izboren kodeks* (Vēlēšanu kodekss), redakcijā, kas piemērojama pamatlīetā, 272. pantā ir noteikts:

“Atverot urnas, kurās ir balsošanas zīmes, un nosakot balsojuma rezultātus, telpās, kurās ir notikušas vēlēšanas, var būt klāt kandidāti, aktīvisti un partiju, koalīcijas un iniciatīvas komiteju [..] pārstāvji, novērotāji [..], pa vienam reģistrētam pārstāvim no akreditētajām sociālo pētījumu aģentūrām un mediju pārstāvji, un viņiem tiek nodrošināta tieša balsu skaitīšanas pārredzamība.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 Apstrīdētie norādījumi tika pieņemti ar PDAK 2021. gada 28. janvāra lēmumu un ar CVK 2021. gada 8. februāra lēmumu.

13 Attiecībā uz personas datu apstrādi, izmantojot video (ierakstīšana vai tiešraide) vēlēšanu procesā, apstrīdētajos norādījumos ir precizēts, ka šādas apstrādes mērķis ir nodrošināt pārskatāmību, objektivitāti, vēlēšanu procesa leģitimitāti, vienlīdzīgu attieksmi pret šī procesa dalībniekiem, kā arī vārda brīvību un tiesības uz informāciju.

- 14 Attiecībā uz personas datu apstrādes kārtību, izmantojot videoierakstu vēlēšanu procesā, apstrīdētajos norādījumos ir paredzēts, pirmkārt, ka plašsaziņas līdzekļi, veicot videoierakstus, apstrādā personas datus tikai pēc vēlēšanu atklāšanas, to noslēgšanās, balsu skaitīšanas rezultātu paziņošanas, kā arī sarakstu secības numuru izlozēšanas.
- 15 Otrkārt, šajos norādījumos ir precizēts, ka neviens cits vēlēšanu procesa dalībnieks nevar apstrādāt personas datus videoieraksta veidā, jo to loma vēlēšanu procesā nav savietojama ar vēlēšanu procesu.
- 16 Ar 2021. gada 10. februāra prasības pieteikumu *Koalitsia* apstrīdēja šo norādījumu tiesiskumu *Administrativen sad Sofia* (Sofijas Administratīvā tiesa, Bulgārija), ciktāl tie attiecas uz personas datu apstrādi, izmantojot videoierakstu.
- 17 Ar 2021. gada 15. marta spriedumu šī tiesa atcēla:
  - apstrīdēto norādījumu I sadaļas "Vispārīgi noteikumi" 2. punktu, ciktāl tas attiecas uz pārziņiem, apstrādātājiem un personām, kas apstrādā personas datus vēlēšanu procesa kontekstā saskaņā ar pārziņa norādījumiem, un kurā noteikts, ka "viņu tiesības un pienākumi attiecībā uz personas datu apstrādi ir ierobežoti tiktāl, ciktāl viņu tiesības un pienākumi vēlēšanu procesa kontekstā ir noteikti izsmeloši un ierobežojoši", ka "gadījumi, kuros šīs personas apstrādā personas datus, ir skaidri definēti vēlēšanu kodeksā (tiesības tieši novērot balsu skaitīšanas rezultātu konstatēšanu, tiesības saņemt iecirkņa vēlēšanu komisijas protokola kopiju u.c.)" un ka "personas datu apstrādes gadījumā šīs personas nevar pārsniegt tiesības un pienākumus, kas paredzēti Vēlēšanu kodeksā", un
  - II sadaļas 9. punktu "Instrukcijas personas datu apstrādes pārziņiem", ciktāl šajā punktā ir noteikts, ka "cits vēlēšanu procesa dalībnieks nevar apstrādāt personas datus ar videoieraksta un/vai tiešraides palīdzību tādēļ, ka viņu loma vēlēšanu procesā nav savietojama ar personas datu apstrādes mērķi, veicot vēlēšanu procesa videoierakstu", un ka "šo vēlēšanu dalībnieku uzdevumi vēlēšanu procesā ir skaidri un izsmeloši noteikti Vēlēšanu kodeksā".
- 18 *Administrativen sad Sofia* (Sofijas Administratīvā tiesa) uzskata, ka saskaņā ar VDAR 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu šī regula nav piemērojama tādām darbībām, kas neietilpst Savienības tiesību darbības jomā, kā pamatlietā, proti, dalībvalsts parlamentāro vēlēšanu vai pašvaldību vēlēšanu rīkošanai. Līdz ar to apstrīdētajiem norādījumiem, tā kā tie ir VDAR īstenošanas pasākumi, neesot juridiskā pamata.
- 19 2021. gada 29. martā PDAK un CVK par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa, Bulgārija), kas ir iesniedzējtiesa.
- 20 Ar 2021. gada 2. aprīļa lūgumu PDAK, ko atbalsta CVK, lūdza vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības tiesību piemērojamību pamatlietā.
- 21 *Koalitsia* iesniedzējtiesā apgalvoja, ka minētais spriedums ir jāatstāj negrozīts un ka nav jāvēršas Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 22 Iesniedzējtiesa uzskata, ka apstrīdētie norādījumi ir administratīvs akts, kam ir vairākkārtēja juridiska iedarbība vēlēšanu laikā. Tā uzsver, ka apstrīdētie norādījumi ir piemērojami visām Bulgārijas Republikas teritorijā organizētajām valsts, pašvaldību un Eiropas vēlēšanām.

- 23 Šī tiesa tostarp jautā par VDAR piemērojamību saistībā ar vēlēšanu organizēšanu dalībvalstī un tās piemērojamības šajā kontekstā gadījumā – par VDAR normu ietekmi uz personas datu aizsardzības jomā kompetento iestāžu iespēju ierobežot vai attiecīgā gadījumā aizliegt šādu datu apstrādi vēlēšanu procesā.
- 24 Šajos apstākļos *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [VDAR] 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir šīs regulas piemērošana tādā šķietami tīri iekšējā situācijā kā Nacionālās asamblejas vēlēšanu rīkošana, ja aizsardzības priekšmets ir personu – Eiropas Savienības pilsoņu – personas dati un datu apstrādes darbības neaprobežojas tikai ar datu vākšanu, veicot attiecīgo darbību?
  - 2) Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši: vai Nacionālās asamblejas vēlēšanu, kas šķietami neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, noslēgšanās atbrīvo pārziņus, apstrādātājus un personas, kas uzglabā personas datus, no pienākumiem, kas tiem izriet no regulas kā vienīgā Savienības pilsoņu personas datu aizsardzības līdzekļa Savienības līmenī? Vai regulas piemērojamība ir atkarīga tikai no darbības, kuras nolūkā personas dati ir tikuši radīti vai attiecīgi savākti, kas liek arī secināt, ka tās vēlāka piemērojamība ir izslēgta?
  - 3) Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts noliedzīgi: vai [VDAR] 6. panta [1. punkta] e) apakšpunktam un tās 4. un 129. apsvērumā nostiprinātajam samērīguma principam ir pretrunā tāds regulas īstenošanai pieņemts valsts tiesiskais regulējums kā šajā lietā aplūkotais, saskaņā ar kuru jau sākotnēji tiek izslēgta un ierobežota iespēja, ka, apkopojot vēlēšanu rezultātus, vēlēšanu iecirkņos tiek veikti videoieraksti, netiek pieļauta atsevišķu ierakstīšanas procesa daļu diferenciācija un reglamentācija, kā arī tiek izslēgta iespēja sasniegt regulas mērķus – personu personas datu aizsardzību – ar citiem līdzekļiem?
  - 4) Alternatīvi un Savienības tiesību piemērošanas kontekstā, rīkojot pašvaldību un Eiropas Parlamenta vēlēšanas: vai [VDAR] 6. panta [1. punkta] e) apakšpunktam un tās 4. un 129. apsvērumā nostiprinātajam samērīguma principam ir pretrunā tāds regulas īstenošanai pieņemts valsts tiesiskais regulējums kā šajā lietā aplūkotais, saskaņā ar kuru jau sākotnēji tiek izslēgta un ierobežota iespēja, ka, apkopojot vēlēšanu rezultātus, vēlēšanu iecirkņos tiek veikti videoieraksti, netiek nedz noteikta, nedz pieļauta atsevišķu ierakstīšanas procesa daļu diferenciācija un reglamentācija, kā arī tiek izslēgta iespēja sasniegt regulas mērķus – personu personas datu aizsardzību – ar citiem līdzekļiem?
  - 5) Vai [VDAR] 6. panta 1. punkta e) apakšpunktā izvirzītās prasības tiek pārkāptas, ja notikušu vēlēšanu norises un rezultātu apkopošanas atbilstības likuma prasībām konstatācijas darbības tiek klasificētas kā sabiedrības interesēs veicams uzdevums, kas attaisno konkrētu, samērīguma prasībai pakļautu iejaukšanos saistībā ar vēlēšanu iecirkņos esošo personu personas datiem, ja tās pilda sabiedrisku un likumā noteiktu uzdevumu?
  - 6) Ja uz iepriekšējo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši: vai personas datu aizsardzībai ir pretrunā tāda valsts likumā paredzēta aizlieguma vākt un apstrādāt personas datus ieviešana, kas ierobežo iespēju veikt darbības, kas ir saistītas ar materiālu, objektu vai priekšmetu, kas neietver personas datus, ierakstīšanu video, ja ierakstīšanas procesā pastāv iespēja, ka, nofilmējot vēlēšanu iecirknī esošas personas, kuras attiecīgajā brīdī rīkojas sabiedrības interesēs, tiek savākti arī personas dati?”

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

- 25 2021. gada 14. septembrī Tiesa nosūtīja iesniedzējtiesai informācijas pieprasījumu, aicinot precizēt Vēlēšanu kodeksa 272. panta grozījumu, kas tika veikti pēc lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas, iespējamo ietekmi uz uzdoto jautājumu nozīmi pamatlīetas atrisināšanā.
- 26 2021. gada 29. oktobra atbildē iesniedzējtiesa norādīja, ka saskaņā ar valsts procesuālajām tiesībām tai ir jāizvērtē apstrīdēto norādījumu tiesiskums, ņemot vērā nevis datumu, kurā tika veikti minētie grozījumi tiesību aktos, bet gan datumu, kurā apstrīdētie norādījumi tika pieņemti. Līdz ar to šie tiesību aktu grozījumi, kas izdarīti pēc strīdīgo norādījumu pieņemšanas, neietekmējot lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstību.
- 27 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tiek prezumēts, ka jautājumi par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros, kuru pareizība Tiesai nav jāpārbauda, ir atbilstīgi. Saskaņā ar LESD 267. pantu Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja, konkrēti, nav izpildītas Tiesas Reglamenta 94. pantā izvirzītās prasības attiecībā uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturu vai ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību normas interpretācijai vai spēkā esamības vērtējumam, ko lūgusi valsts tiesa, nav nekādas saistības ar pamatlīetas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu vai ja problēmai ir hipotētisks raksturs (spriedums, 2021. gada 25. marts, *Obala i lučice*, C-307/19, EU:C:2021:236, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas sniegtajiem paskaidrojumiem nepārprotami izriet, ka tā uzskata, ka atbilde uz uzdotajiem jautājumiem ir nepieciešama, lai izspriestu tajā izskatāmo strīdu.
- 29 No tā izriet, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

- 30 Ar pirmo un otro jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai VDAR 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka no šīs regulas piemērošanas jomas ir izslēgta personas datu apstrāde vēlēšanu organizēšanas dalībvalstī kontekstā.
- 31 Pirmkārt, ir jānorāda, ka saskaņā ar VDAR 2. panta 1. punktu to piemēro personas datu apstrādei, kas pilnībā vai daļēji veikta ar automatizētiem līdzekļiem, un tādu personas datu apstrādei, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, ja apstrādi neveic ar automatizētiem līdzekļiem. Saskaņā ar šīs regulas 4. panta 2. punktu "apstrādes" definīcijā citastarp ietilpst jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, kā, piemēram, vākšana, reģistrācija, izmantošana, izpaušana, tos nosūtot, izplatot vai darot pieejamus kā citādi.
- 32 No tā izriet, ka fizisku personu ierakstīšana video ir personas datu apstrāde, kas principā ietilpst VDAR materiālajā piemērošanas jomā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. decembris, *Ryneš*, C-212/13, EU:C:2014:2428, 35. punkts).

- 33 Otrkārt, ir jāuzsver, ka izņēmumi no minētās regulas materiālās piemērošanas jomas ir izsmeljoši noteikti tās 2. panta 2. un 3. punktā.
- 34 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai personas datu apstrāde, izmantojot videoierakstu, gan Eiropas, gan valsts vēlēšanu organizēšanā ietilpst VDAR 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētajā izņēmumā, saskaņā ar kuru šī regula nav piemērojama personas datu apstrādei, kas tiek veikta "tādas darbības gaitā, kas neietilpst Savienības tiesību aktu darbības jomā".
- 35 Svarīgi uzsvērt, ka šis izņēmums no VDAR piemērojamības, tāpat kā pārējie tās 2. panta 2. punktā paredzētie izņēmumi, ir jāinterpretē šauri (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Pārkāpumu uzskaites punkti), C-439/19, EU:C:2021:504, 62. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Tālab Tiesa nosprieda, ka šīs regulas 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jālasa kopsakarā ar tās 2. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 16. apsvērumu, kurā precizēts, ka šo regulu nepiemēro personas datu apstrādei saistībā ar "darbībām, kuras neietilpst Savienības tiesību darbības jomā, piemēram, darbībām attiecībā uz valsts drošību", kā arī "saistībā ar Savienības kopējo ārpolitiku un drošības politiku" (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Pārkāpumu uzskaites punkti), C-439/19, EU:C:2021:504, 63. punkts).
- 37 No tā izriet, ka VDAR 2. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkts daļēji atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.) 3. panta 2. punkta pirmā ievilkuma turpinātībai. Līdz ar to VDAR 2. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu nevar interpretēt tādējādi, ka tiem būtu plašāks tvērums nekā izņēmumam, kas izriet no Direktīvas 95/46 3. panta 2. punkta pirmā ievilkuma, ar kuru no šīs direktīvas piemērošanas jomas jau bija izslēgta tostarp personas datu apstrāde, kas veikta "tādu pasākumu gaitā, uz kuru neattiecas Kopienas tiesību akti, kā Līguma par Eiropas Savienību [tā redakcijā pirms Lisabonas līguma] V un VI sadaļā paredzētie pasākumi, un, jebkurā gadījumā, [...] apstrādes operācij[as] attiecībā uz sabiedrisko drošību, aizsardzību, valsts drošību [...]" (spriedums, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Pārkāpumu uzskaites punkti), C-439/19, EU:C:2021:504, 64. punkts).
- 38 Proti, tikai tāda personas datu apstrāde, kas veikta valsts vai valsts iestāžu darbības ietvaros un ir skaidri minēta šī 3. panta 2. punktā vai tādas darbības ietvaros, kura var tikt iekļauta tajā pašā kategorijā, ir izslēgta no minētās direktīvas piemērošanas jomas (spriedums, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Pārkāpumu uzskaites punkti), C-439/19, EU:C:2021:504, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Līdz ar to VDAR 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts, lasot to šīs regulas 16. apsvēruma kontekstā, ir uzskatāms par tādu, kura vienīgais mērķis ir izslēgt no minētās regulas piemērošanas jomas personas datu apstrādi, ko valsts iestādes veic tādas darbības ietvaros, kura vērsta uz valsts drošības aizsardzību, vai tādas darbības ietvaros, kura var tikt iekļauta tajā pašā kategorijā, un tādējādi ar to vien, ka darbība ir raksturīga valstij vai valsts iestādei, nav pietiekami, lai šis izņēmums automātiski būtu piemērojams šādai darbībai (spriedums, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Pārkāpumu uzskaites punkti), C-439/19, EU:C:2021:504, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 40 VDAR 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētās darbības, kuru mērķis ir aizsargāt valsts drošību, it īpaši ietver darbības, kuras vērstas uz valsts pamatfunkciju un sabiedrības pamatinteresu aizsardzību (spriedums, 2021. gada 22. jūnijs, Latvijas Republikas Saeima (Pārkāpumu uzskaites punkti), C-439/19, EU:C:2021:504, 67. punkts).
- 41 Taču ar dalībvalsts vēlēšanu organizēšanu saistītām darbībām nav šāda mērķa un līdz ar to tās nevar tikt iekļautas VDAR 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto darbību, kas vērstas uz valsts drošības aizsardzību, kategorijā.
- 42 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka VDAR 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka personas datu apstrāde vēlēšanu organizēšanas dalībvalstī kontekstā nav izslēgta no šīs regulas piemērošanas jomas.

Par trešo līdz sesto jautājumu

- 43 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu iedibinātājā sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu procedūrā Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu izlemt tās izskatīšanā esošo lietu. Ņemot to vērā, Tiesai attiecīgā gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 7. jūlijs, *Pensionsversicherungsanstalt* (Bērnu audzināšanas periodi ārvalstīs), C-576/20, EU:C:2022:525, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Tālab Tiesa no visa iesniedzējtiesas iesniegtās informācijas kopuma, it īpaši no lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma, var izdalīt tos minēto tiesību elementus, kurus, ņemot vērā pamatlietas strīda priekšmetu, ir nepieciešams interpretēt (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 2. jūnijs, *HK/Danmark* un *HK/Privat*, C-587/20, EU:C:2022:419, 18. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 45 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pamatlietā galvenokārt attiecas uz to, vai personas datu aizsardzības jomā kompetentās iestādes var ierobežot vai aizliegt šādu datu apstrādi saistībā ar iespēju filmēt vēlēšanu procesu un it īpaši balsu skaitīšanu.
- 46 Līdz ar to ir jāsaprot, ka ar trešo līdz sesto jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai VDAR 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 58. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts, ka dalībvalsts kompetentās iestādes pieņem vispārpiemērojamu administratīvu aktu, kurā ir paredzēts ierobežojums vai attiecīgā gadījumā aizliegums veikt balsu skaitīšanas procesa videoierakstus vēlēšanu iecirkņos.
- 47 Pirmkārt, ir jānorāda, ka VDAR 6. pantā ir paredzēti personas datu apstrādes likumības nosacījumi.
- 48 Konkrētāk, attiecībā uz VDAR 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu, kas konkrēti ir minēts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, no šīs tiesību normas izriet, ka personas datu apstrāde ir likumīga, ja tā ir nepieciešama, lai izpildītu uzdevumu, kas tiek veikts sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras.
- 49 VDAR 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir jālasa kopā ar šīs regulas 6. panta 3. punktu, kurā ir precizēts, ka šajā e) apakšpunktā minētās apstrādes pamatu nosaka Savienības tiesības vai tās dalībvalsts tiesības, kurām ir pakļauts pārzinis.

- 50 Tādējādi VDAR 6. panta 1. punkta e) apakšpunkta un šīs regulas 6. panta 3. punkta noteikumi ļauj dalībvalstīm pieņemt noteikumus, pamatojoties uz kuriem personas datu apstrādātāji var apstrādāt personas datus, pildot uzdevumu sabiedrības interesēs vai īstenojot oficiālo pilnvaru izpildē ietilpstošus uzdevumus.
- 51 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa saistībā ar piekto jautājumu, šķiet, uzskata, ka dažas vēlēšanu telpās klātesošās personas balsu skaitīšanas laikā varētu pildīt uzdevumu sabiedrības interesēs VDAR 6. panta 1. punkta e) apakšpunkta izpratnē.
- 52 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka šādu personu veikta likumīga personas datu apstrāde, pamatojoties uz VDAR 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu, nozīmē ne tikai to, ka tās var uzskatīt par personām, kas pilda uzdevumu sabiedrības interesēs, bet arī, ka personas datu apstrāde šāda uzdevuma izpildei ir balstīta uz šīs regulas 6. panta 3. punktā paredzēto juridisko pamatu.
- 53 Kā savos rakstveida apsvērumos pamatoti ir norādījusi Komisija, nešķiet, ka apstrīdētie norādījumi, kurus ir pieņēmušas Bulgārijas kompetentās uzraudzības iestādes, būtu šāds juridiskais pamats. Gluži pretēji, tie šķiet esam pasākums, kura mērķis ir aizsargāt to personu datus, kuras atrodas vēlēšanu iecirkņa telpās: plašsaziņas līdzekļu pārstāvju gadījumā tiek ierobežota un attiecībā uz citiem vēlēšanu telpās esošajiem dalībniekiem – tiek aizliegta šāda datu apstrāde, veicot videoierakstus konkrēta vēlēšanu posma, proti, balsu skaitīšanas procedūras, laikā.
- 54 Otrkārt, ir jāatgādina, ka uzraudzības iestāžu pilnvaras ir noteiktas VDAR 58. pantā.
- 55 No VDAR 58. panta 2. punkta f) apakšpunkta, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 129. apsvērumu, izriet, ka uzraudzības iestādēm citastarp ir pilnvaras noteikt pagaidu vai galīgu personas datu apstrādes ierobežojumu, tostarp aizliegumu, un ka šīs pilnvaras ir jāīsteno, ievērojot samērīguma principu. Tāpat saskaņā ar VDAR 58. panta 3. punkta b) apakšpunktu katrai uzraudzības iestādei pēc savas iniciatīvas vai pēc pieprasījuma saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir tiesības sniegt atzinumus citām iestādēm un struktūrām, tādām kā šīs dalībvalsts parlaments vai valdība, kā arī sabiedrībai, par jebkuru jautājumu saistībā ar personas datu aizsardzību. Visbeidzot, saskaņā ar šīs regulas 58. panta 4. punktu šo pilnvaru izmantošana ir pakļauta atbilstošām garantijām, tostarp tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 56 No Bulgārijas tiesību un apstrīdēto norādījumu izklāsta, kā tas izriet no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, nav iespējams konstatēt – neskarot pārbaudes, kas ir jāveic iesniedzējtiesai –, ka Bulgārijas kompetentās iestādes ir pārsniegušas pilnvaras, kas tām piešķirtas, pamatojoties uz VDAR 58. panta 2. punkta f) apakšpunktu un 3. punkta b) apakšpunktu, un it īpaši, ka ar apstrīdētajiem norādījumiem netiek ievērots samērīguma princips.
- 57 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem apstrīdētie norādījumi ierobežo un attiecībā uz citām vēlēšanu telpās esošajām personām – aizliedz personas datu apstrādi, veicot videoierakstus konkrētā vēlēšanu procesa posmā, proti, urnu atvēršanas un vēlēšanu rezultātu noteikšanas procedūrā. Turpretī šķiet, ka šie norādījumi neierobežo vēlēšanu norises vietās esošo personu iespēju balsu skaitīšanas procesā novērot urnu atvēršanu un vēlēšanu rezultātu konstatēšanu, kas ļauj nodrošināt vēlēšanu procesa pārskatāmību, objektivitāti un leģitimitāti, vienlīdzīgu attieksmi pret procesa dalībniekiem, kā arī vārda brīvību un tiesības uz informāciju atbilstoši minēto norādījumu mērķim.

- 58 Tādējādi ir jāuzskata, ka apstrīdētie norādījumi atbilstoši VDAR 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajam principam par datu minimizēšanas principu ir paredzēti, lai pēc iespējas samazinātu tiesību uz personas datu aizsardzību ierobežojumu, kas radies vēlēšanu procesa videoieraksta dēļ.
- 59 Treškārt un visbeidzot, pilnības labad vēl ir jāatgādina, ka dalībvalstis var paredzēt izņēmumus un atkāpes no noteiktām VDAR normām, lai saskaņotu tiesības uz personas datu aizsardzību un vārda un informācijas brīvību.
- 60 Saskaņā ar VDAR 85. panta 1. punktu dalībvalstis ar tiesību aktiem saglabā līdzsvaru starp tiesībām uz personas datu aizsardzību saskaņā ar šo regulu un tiesībām uz vārda un informācijas brīvību, tostarp apstrādi žurnālistikas vajadzībām. Atbilstoši minētās regulas 85. panta 2. punktam dalībvalstis paredz izņēmumus vai atkāpes no atsevišķām VDAR nodaļām, tostarp II nodaļas, kurā ietilpst tās 6. pants. Šiem izņēmumiem un atkāpēm ir jāaprobežojas ar to, kas nepieciešams tiesību uz personas datu aizsardzību un vārda un informācijas brīvības saskaņošanai.
- 61 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo līdz sesto jautājumu ir jāatbild, ka VDAR 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 58. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs tiesību normas neliedz dalībvalsts kompetentajām iestādēm pieņemt vispārpiemērojamu administratīvu aktu, kurā ir paredzēts ierobežojums vai attiecīgā gadījumā aizliegums veikt balsu skaitīšanas procesa videoierakstus vēlēšanu iecirkņos šīs dalībvalsts vēlēšanu laikā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 62 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

personas datu apstrāde vēlēšanu organizēšanas dalībvalstī kontekstā nav izslēgta no šīs regulas piemērošanas jomas.

- 2) Regulas 2016/679 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 58. pants**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

šīs tiesību normas neliedz dalībvalsts kompetentajām iestādēm pieņemt vispārpiemērojamu administratīvu aktu, kurā ir paredzēts ierobežojums vai attiecīgā gadījumā aizliegums veikt balsu skaitīšanas procesa videoierakstus vēlēšanu iecirkņos šīs dalībvalsts vēlēšanu laikā.

[Paraksti]